

XII. BIBLIOGRÁFIAI KALAUZ

Semmilyen vonatkozásban nem törekszik teljességre. Elsősorban azokra a művekre hívjuk fel a figyelmet, amelyekből olvasókönyvünkhöz szövegeket válogattunk. Ezekon kívül megadjuk azoknak az írásoknak is az adatait, amelyek használatát leginkább ajánljuk. A régebbi, elavult összefoglalásokat, ill. az olyan újabb elméleteket közlő munkákat, amelyek eredményei erősen vitatottak, terjedelmi okok miatt is mellőzzük. Mivel jelen olvasókönyv elsősorban egy művelődéstörténeti vetélkedő segédanyagát képezi, ezért nem lehetett a bibliográfia feladata a tudományos viták tükrözése. Mivel a bibliográfia a vetélkedő résztvevői, tehát tizenéves korosztály számára készült, értelemszerűen nem tartalmaz olyan nehezen érthető, idegen nyelvű (jórészt latin) idézetekkel és szakkifejezésekkel teli szakmunkákat, amelyeknek megismerése-ismerete nem várható el középiskolás korosztályhoz tartozó diákoktól.

Forráskiadványok

Legalapvetőbb, legteljesebb, a legújabb kutatásokat tükrözi s a legjobb fordításokat tartalmazza, gazdag magyarázó jegyzetanyaggal, névmutatóval **Az államalapítás korának írott forrásai. Vál., szerk. Kristó Gyula. Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 15.** Szeged, 1999. (a 955–1050 közötti időszakot öleli föl). A legfontosabb források többségét tartalmazza az **István király emlékezete. Szerk. Király László.** Bp. 1987. Az irodalmi szövegek (krónikák, geszták, legendák, költői művek stb.) megbízható, jó kiadása **A magyar középkor irodalma. Magyar Remekírók. Vál. V. Kovács Sándor.** Bp. 1984. Árpád-kori krónikáinkról legújabb áttekintés **Györffy György: Az Árpád-kori magyar krónikák.** Századok 1993. 3–4. sz. 391–409. A legendák és intelmek kiadása: **Árpád-kori legendák és intelmek. Vál., bev. Érszegi Géza.** Bp. 1983 (új kiadása Bp. 1999). A 15. században írott krónikáink kiadásai: **Thuróczy János: A magyarok krónikája.** Ford. Horváth János. Bp. 1978, **Hess András Budai Krónikája: Chronica Hungarorum.** Ford. Horváth János. Bp. 1973, **Antonio Bonfini: A magyar történelem tizedei.** Ford. Kulcsár Péter. Bp. 1995, **Petrus Ransanus: A magyarok történetének rövid foglalata.** Közreadja Blazovich László és Sz. Galántai Erzsébet. Bp. 1985. A 16. században írott magyar nyelvű krónikák: **Székely István: Krónika ez világnak jeles dolgairól.** Krakkó, 1559. (hasonmás kiadás Bp. 1960), **Heltai Gáspár: Krónika az magyaroknak dolgairól.** Bp. 1981.

Lexikonok, szótárak, kronológiák

Legalapvetőbb új összefoglalás a **Korai magyar történeti lexikon (9–14. század)**. Főszerkesztő **Kristó Gyula**. Bp. 1994. Európai kitekintéssel, gazdag irodalomjegyzékkel. Jól használható még a **Történeti fogalmak kiegészítője**. Összeáll. és szerk. **Simándi Irén**. Bp. 1999. (bőv., jav. kiadás), a **Magyar történeti fogalomtár I–II**. Szerk. **Bán Péter**. Bp. 1989, **Veresegyházi Kovács Jolán** – **Veresegyházi Béla**: **Magyarország történeti-topográfiai kislexikona**. Bp. 1996. Valamennyi történeti vármegyénk térképvázlatával. Aki a részletekre kíváncsi, annak nélkülözhetetlen kézikönyve **Györffy György**: **Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. I–IV. köt.** Bp. 1963–1998. (a vármegyék leírása abc-rendben, a települések adattára, térképmelléklettel, eddig az A–P betűvel kezdődő vármegyék adattára jelent meg). A magyar nyelvű régebbi általános lexikonok elavultak, használatukat nem ajánljuk. A **Magyar Nagylexikon**nak 1993 óta eddig nyolc kötete jelent meg. Használhatók az új **Katolikus Lexikon** eddig megjelent kötetei. A **Magyar Életrajzi Lexikon** I. köt. Főszerk. **Kenyeres Ágnes** (Bp. 1967) vonatkozó szócikkei részben elavultak. A korszak külföldi krónikásainak életrajza általában megtalálható a **Világirodalmi Lexikonban** (főszerk. **Szerdahelyi István**, I–18. köt. Bp. 1970–1995). A korszak magyar és európai jelentős személyiségei legújabb, legjobb életrajzait adja a **Britannica Hungarica 1–15. köt.** Bp. 1994–2000. Településeink, vármegyéink, s egyéb földrajzi neveink eredetének tudományos magyarázatát tartalmazza **Kiss Lajos**: **Földrajzi nevek etimológiai szótára I–II. köt.** 4. bőv. és jav. kiadás Bp. 1988. Hasznos segédkönyv **Magyarország történeti kronológiája**. Főszerk. **Benda Kálmán**. I. köt. Bp. 1981. A IV. kötetben személynév- és helymutatóval. Érszegi Géza és Solymosi László állította össze a vonatkozó részt. Részletes kronológiát tartalmaz a tízkötetes **Magyarország története** 1/2. kötete is (Bp. 1984. lásd a kézikönyveknél). Az újabb történeti kronológiák közül ajánljuk: **Horváth Jenő**: **Évszámok könyve. Egyetemes és magyar történeti kiskronológia** I. köt. Bp. é.n. (névmutatóval).

Összefoglaló művek

A régi irodalomból máig is a leginkább időtálló **Pauler Gyula**: **A magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt 1–2. köt.** Bp. 1899. (hasonmás kiadása Bp. 1985. Érszegi Géza kitűnő név- és tárgymutatójával). A legmonumentálisabb, részben máig sem elavult összegzés 1938-ban jelent meg: **Emlékkönyv Szent István király halálának kilencszázadik évfordulóján**. Szerk. **Serédi Jusztonián**. I–III. köt. Bp. 1938. (kivonatos hasonmás kiadása dr. **Török József**

szerkesztésében Bp. 1988.). A tízkötetes Magyarország története 1/1. kötete tartalmazza a vonatkozó korszak áttekintését, szerzője Györffy György (**Magyarország története. Előzmények és magyar történet 1242-ig. Főszerk. Székely György.** Bp. 1984.), igen gazdag irodalommal, személy- és helynévmutatóval. Györffy György ezt megelőzően monumentális műben dolgozta fel az államalapítás korát (**Györffy György: István király és műve.** Bp. 1977.). Mindkettő több részletében azóta már elavulnak számít, egyes adatai, megállapításai pontosításra szorulnak az utóbbi évtizedek kutatásai következtében. Fontos, s nem utolsó sorban érdekes és olvasmányos alapmű **Zolnay László: Kincses Magyarország. Középkori művelődésünk történetéből.** Bp. 1977. Az újabb Magyarország történeti összefoglalások közül elsősorban a következőket ajánljuk: **Pannon enciklopédia. A magyar-ság története. Főszerk. Kuczka Péter.** 2. kiad. Bp. 1997. (a vonatkozó rész Zsoldos Attila munkája). Elsősorban tizenévesek számára készült az Új Képes Történelem sorozat. Az új képes sorozat első két kötete „**Árpád jöve magyar néppel**” és **Árpád örökében** (Bp. 1996). Írójuk **Csorba Csaba.** Ugyancsak ő a szerzője a magyarság történetét 1000-ig feldolgozó kötetnek (**Csorba Csaba: Árpád népe.** Bp. 1997. Időrendi áttekintéssel, név- és tárgymutatóval). Folytatása a TUDOMÁNY – EGYETEM sorozatban **Bertényi Iván: Szent István és öröksége.** Bp. 1997.). Legújabb rövid magyar történeti összefoglalás, amely német és angol nyelven is megjelent az 1999-es Frankfurti Könyvvásárra, **Csorba Csaba–Estók János–Salamon Konrád: Magyarország képes története.** Bp. 1999. (névmutatóval, a vonatkozó részt Csorba Csaba írta). Tizenéves korosztálynak szóló, az államalapítás jubileumára megjelentetett olvasmányos, színes képeskönyv **Szabó Péter: A magyar állam születése.** Bp. 1999. Az államalapítást megelőző évszázad magyar történelmét és az államalapítást a régészeti-történeti kutatások kritikai összegzése alapján foglalja össze, számos alapvetően fontos új eredményre jutva **Bóna István** régész professzor akadémiai székfoglaló előadásában (1999). Megjelenik a História Könyvtár sorozatában, várhatóan 2000 nyarára.

Erdély korai történetének megismeréséhez nem a három kötetes, hanem inkább a rövid, átdolgozott egykötetes Erdély-történetet ajánljuk, amelynek vonatkozó része **Bóna István** kitűnő összefoglalása (**Erdély rövid története. Főszerk. Köpeczi Béla.** 2. Kiad. Bp. 1993.). Lásd még **Entz Géza: Erdély építészete a 11–13. században,** Kolozsvár, 1994. Rövid uralkodói életrajzok a legújabb kutatások alapján **Kristó Gyula–Makk Ferenc: Az Árpád-ház uralkodói.** Bp. 1996.

Tanulmánykötetek: **Az államalapító. Kristó Gyula szerk.** Bp. 1988, **Szent István és kora. Szerk. Glatz Ferenc, Kardos József.** Bp. 1988, **Árpád előtt és után. Szerk. Kristó Gyula és Makk Ferenc.** Szeged, 1996. **Doctor et apostol. Szent István tanulmányok. Szerk. Török József. Studia Theologica Budapestiensia 10.** Bp. é.n.

A Magyar Nemzeti Múzeum történeti kiállításának vezetője (2. A XI–XVII. század története. Főszerk. Kovács Tibor) összefoglalja az államalapítás korának kiállított emlékeivel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

Külpolitika, külföldi kapcsolatok

A legjelentősebb összegzés **Makk Ferenc: Magyar külpolitika (896–1196)**. Szeged, 1993. Az ezredforduló Európájáról plasztikus képet rajzol **Engel Pál: Beilleszkedés Európába a kezdetektől 1440-ig**. Bp. 1990. A kor pápáinak rövid életrajza **Hangay Zoltán: A pápák könyve**. Bp. 1991. A német-római császárokról olvasmányos összegzés **S. Fischer-Fabian: A német cészárok. A középkor császárainak tündöklése és bukása**. Bp. 1985. Újabb tanulmánykötet **Szent István és Európa**. **Hamza Gábor szerk.** Bp. 1991. Alapvető fontosságú, rendszerező áttekintés **Székely György: Koronaküldések és királykreatálások a 10–11. századi Európában**. Századok 1984. 905–946.

Államszervezet, társadalom

A koronázási jelvények legújabb rövid, népszerűsítő összefoglalása **Tóth Endre: A magyar koronázási jelvények**. Magyar Nemzeti Múzeum. Bp. 1995. Alapvető összefoglalás **Kristó Gyula: A vármegyék kialakulása Magyarországon**. Bp. 1988. Fontos új eredményeit adta közre tanulmánykötetében **Gerics József: Egyház, állam és gondolkodás Magyarországon a középkorban**. METEM-könyvek 9. Bp. 1995. Bp. 1990. Új, rövid áttekintés **Engel Pál: A keresztény királyság megalapítása**. *Vigilia* 1999. 11. sz. 839–843. István pénzveréséről legújabban **Gedai István: Román kori éremművészet Árpád-házi pénzeken**. A miskolci Herman Ottó Múzeum Évkönyve XXXVII. Miskolc, 1999. 349–366.

Kristó Gyula: Arisztokrácia az Árpád-korban. Rubicon 1994. 10. sz. 4–8. Máig alapvető **Karácsonyi János: A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig**. I–III. köt. Bp. 1900–1901. (hasonmás kiadás Bp. é.n.).

Az állam központjai: Esztergom, Székesfehérvár az új régészeti kutatások fényében **Medium Regni**. Bp. 1996. A falvokról alapvető monográfiák: **Szabó István: A falurendszer kialakulása Magyarországon (X–XV. század)**. Bp. 1966., **Szabó István: A középkori magyar falu**. Bp. 1969. A jobbágyok kialakulásáról alapmű **Bolla Ilona: A jogilag egységes jobbágyosztály kialakulása Magyarországon**. Bp. 1983.

Az új, keresztény temetkezési rendről röviden **Hatházi Gábor: Államalapítás kori sírleletek**. *História* 1997. 7. sz. 4–5. A honfoglalás és államalapítás kora régészeti emlékeiből 1996/97-ben a Nemzeti Múzeumban rendezett kiállítás monumentális katalógusa **A honfoglaló magyarság. Kiállítási katalógus**. Szerk. **Fodor István**. Magyar Nemzeti Múzeum. Bp. 1996. (gazdag színes képanyaggal, bibliográfiával). Tanulmánykötet: **Középkori régészetünk újabb eredményei és időszerű feladatai**. Szerk. **Fodor István–Selmeczi László**. Bp. 1985. Lásd még **Kristó Gyula** főszerk. **Korai magyar történeti lexikon** egyes címszavait.

Nemzetiségek

Új rövid áttekintés **Ács Zoltán: Magyarország nemzetiségei.** Bp. 1998. A besenyőkről újabban **Pálóczy Horváth András: Besenyők, kunok, jászok.** Hereditas. Bp. 1989. (lásd még az összefoglaló művek, lexikonok adatait). Alapvető áttekintés és adattár **Györffy György: A magyarság keleti elemei.** Bp. 1990.

Keresztény térítés, egyházszervezet

Új nagy összegzés, vitatható új elméletekkel **Bozsóky Pál Gerő: Magyarok útja a pogányságtól a kereszténységig.** Szeged, 1999. A kereszténység felvételéről régiókban tanulmánykötet Kelet-Közép-Európa szentje: **Adalbert (Vojtech-Wojciech-Béla).** Szerk. **Sormorjai Ádám OSB.** METEM Könyvek 5. Bp. 1994. Új, rövid áttekintés **Kristó Gyula: A Szent Gellért-legenda és Szent István Intélméi.** Vigilia 1999. 11. sz. 844–847. A püspöki rezidenciák is kialakulásáról ír tanulmánykötetében **Kubinyi András (Főpapok, egyházi intézmények és vallássosság a középkori Magyarországon.** METEM Könyvek 22. Bp. 1999. A középkor magyar egyházáról a legátfogóbb áttekintés **Mályusz Elemér: Egyházi társadalom a középkori Magyarországon.** Bp. 1971. Templomaink védőszentjeiről **Mező András: A templomcím a magyar helységnevekben (11–15. század).** METEM Könyvek 15. Bp. 1996. A falvak templomairól **Püspöki Nagy Péter: A plébánia szervezet egyházi jogi keretei és azok érvényesülése az Árpád-kori Magyarországon.** Honismeret 1993. 6. sz. 11–14. A székesfehérvári ásatások legújabb összefoglalásai **Biczó Piroska: A székesfehérvári Szűz Mária-prépostság temploma az Árpád-korban.** Honfoglalás és Árpád-kor. Tanulmánykötet. Szerk. **Makkay János–Kobály József.** Ungvár, 1997. 191–204. **Biczó Piroska: A Szűz Mária prépostsága templom újabb ásatásairól (1996–1999).** Argus. Fejér megyei irodalmi és kulturális folyóirat 1999. 4. 88–91. Fontos, de egyes részleteiben vitatott összegzés **Gutheil Jenő: Az Árpád-kori Veszprém.** Veszprém, 1977.

Monostorainkról új, rövid összegzés **Török József: Szerzetes- és lovagrendek Magyarországon.** Bp. 1990. Monumentális adattár a világ szerzetesi közösségeinek történetéről **Puskely Mária: Keresztény szerzetesség.** Történelmi kalauz I–II. köt. Bp. 1995. (újabb kiadás Bp. 1999). Pannonhalmáról a legújabb, reprezentatív mű **Mons Sacer 996–1996.** Pannonhalma 1000 éve. I–III. köt. Pannonhalma, 1996. A zalavári apátságról legújabban **Tóth Endre: Szent Adorján és Zalavár.** Századok 1999. 1. sz. 3–38. A bencés rendről átfogó áttekintés **Csóka J. Lajos: Szent Benedek fiainak világtörténete I–II. köt.** Bp. é.n. [1971] Az egyes bencés monostorokról monumentális áttekintés és forráskiadvány-sorozat: **A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története.** Szerk. **Erdélyi László–Sörös Pongrác.** I–XII/B köt. Bp. 1902–1916.

Hadsereg, háborúk, várak

A legújabb hadtörténeti összefoglalás **Kristó Gyula: Az Árpád-kor háborúi.** Bp. 1986. (a viselet és fegyverek fejezetet Kovács László írta). A másik nagy összegzés **Borosy Andrásé (Magyarország hadtörténete I. köt. Bp. 1984. első fejezetében).** Szerzője a Hadtörténelmi Közlemények hasábjain az 1980/90-es években több tanulmányban foglalta össze újabb kutatásait. Az államszervezés korának várainról legalapvetőbb új összegzés, egyben a korábbi kutatás kritikai számbavétele **Bóna István: Az Árpádok korai várai. 2. bőv. kiad. Debrecen, 1998.** Fa-föld váraink legjelentősebb régész-kutatója, **Nováki Gyula** összefoglalása: **Várepitészet Magyarországon a X–XI. században. Szent István és kora. Szerk. Glatz Ferenc és Kardos József.** Bp. 1988. 145–150. A bihari és zempléni földvárőről s más korai várainkról **Csorba Csaba: Regélő váraink.** Bp. 1997 (újabb kiadása 1999) és **uő. Legendás váraink.** Bp. 1999.

Ipar- és kereskedelem történet

Legújabb összegzés **Pannon enciklopédia. Magyar ipar- és technikatörténet. Főszerk. dr. Fehér Katalin.** Bp. 1999. (személy- és földrajzínév-mutatóval, a vonatkozó rész szerzője Csorba Csaba). Alapvető kritikai áttekintés **Püspöki Nagy Péter: Az Árpád-kori vásártartás írott emlékei és azok kritikája az államszervezéstől a tatárjárásig.** Bratislava, 1989. Lásd még **Kristó Gyula** főszerk. **Korai magyar történeti lexikon.** A régészet eredményeinek mintaszerű összegzése **Mesterházy Károly: Régészeti adatok Magyarország 10–11. századi kereskedelméhez. Századok 1993. 3–4. sz. 450–468.**

Kultúra

Legújabb, olvasmányos, gazdagon illusztrált összegzés **Pannon enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom. Főszerk. dr. Sipos Lajos.** Bp. 1997. Szavaink eredetének legteljesebb adattára: **A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára. I–IV. köt. Főszerk. Benkő Loránd.** Bp. 1967–1984. Könyvekre, könyvtárakra **Csapodi Csaba–Tóth András–Vértessy Miklós: Magyar könyvtártörténet.** Bp. 1987. (lásd még a lexikonokat, összefoglaló műveket, tanulmányköteteket). A bencés rend jelentőségét túlhangsúlyozza **Csóka J. Lajos: A latin nyelvű történeti irodalom kialakulása Magyarországon a XI–XIV. században.** Bp. 1967.

Művészet

Áttekintő összefoglalás **Aradi Nóra szerk. A művészet története Magyarországon. A honfoglalástól napjainkig.** A Magyar Nemzeti Galéria reprezentatív kiállításának pompás katalógusa: **Pannonia regia. Művészet a Dunántúlon 1000–1541.** Bp. 1994.

Szent István kultusza

Legújabb, alapvető összefoglalás **Magyar Zoltán: Szent István a magyar kultúrtörténetben.** Bp. 1996. (benne Szt. István rövid életrajza, középkori tisztelete, művészeti ábrázolásai, Szt. István a néphagyományban és az irodalomban). Az egyházi szertartásokhoz kapcsolódó énekeket-szövegeket közli a **Szent István tisztelete.** Szerk. dr. **Török József.** Bp. 1988. A karthauzi névtelen szerzetes leírásában fennmaradt Érdy-kódex (1520-as évek) Szent István és Szent Gellért ünnepéhez kapcsolódó magyar szövegei kiadása **A néma barát megszólal.** Vál. **Madas Edit.** Bp. 1985. 17–18. századi verseket közöl **A kuruc küzdelmek költészete.** Vál. **Varga Imre.** Bp. 1977. A szentjobbfi monostorról szóló mondák: **Bihari népmondák.** Közzéteszi **Faragó József és Fábián Imre.** Nagyvárad, 1995.

SZÉPIRODALOM

Versek

Liszi László: A magyar királyokról (1653. Szt. Istvánnak, mint első királyunknak, négy sort szentelt)

Gyöngyösi István: *Chariclia* elbeszélő költemény (1700)

Faludi Ferenc a Szent Jobb vissza hozatala alkalmából írt verset

Ányos Pál: Énekek Könyve c. gyűjteményében (1785) közölt egy Szent István-éneket.

Garay János: *A szent korona*

Az apostol

A beteg király

Arany János: *Csanád* (1850-es évek, töredék)

István öröke (1855 körül, töredék)

Reviczky Gyula: *István napján*

Vajda János: *Székesfehérvárott*

Ady Endre: *Góg és Magóg fia vagyok én* (1906)

Babits Mihály: *Dal az esztergomi bazilikáról* (1945–1990 között kiadott kötetekben nem jelenhetett meg a teljes szövege!)

Babits Mihály: *Szent király városa* (1923)

Drámák

Girzik Ferenc német nyelvű drámáját (1792) **Katona József** alkalmazta magyar színpadra *István a magyarok első királya* címen.

Berzsenyi Dániel: *Kupa támadása* (drámatörzsek)

Dobsa Lajos: *I. István király* (1880)

Szigligeti Ede: *Vazul* (1838-ban mutatta be a pesti Nemzeti Színház)

Szász Károly: *István vezér* (történelmi dráma, 1893)

Sík Sándor: *István király* (1934)

Ratkó József: *Segítsd a királyt!* (a nyíregyházi színház adta először elő az 1984/54-ös évadban)

Szabó Magda: *Az a szép fényes nap* (1976)

Boldizsár Miklós: *Ezredforduló* (1972–1974)

Regények

Harsányi Lajos: *A nem porladó kezű király* (1933)

Kós Károly: *Országépítő* (1934)

Hegedűs Géza: *Géza fia István a magyarok legelső királya* (1999)

Operák

Ludwig van Beethoven: *István király* (1811., bemutató Pesten 1812)

Erkel Ferenc: *István király* (1885, Dobsa Lajos drámájából Váradi Antal szöveggönyve alapján)

Szörényi Szabolcs–Bródy János: *István a király* (rockopera, Boldizsár Miklós drámája alapján)

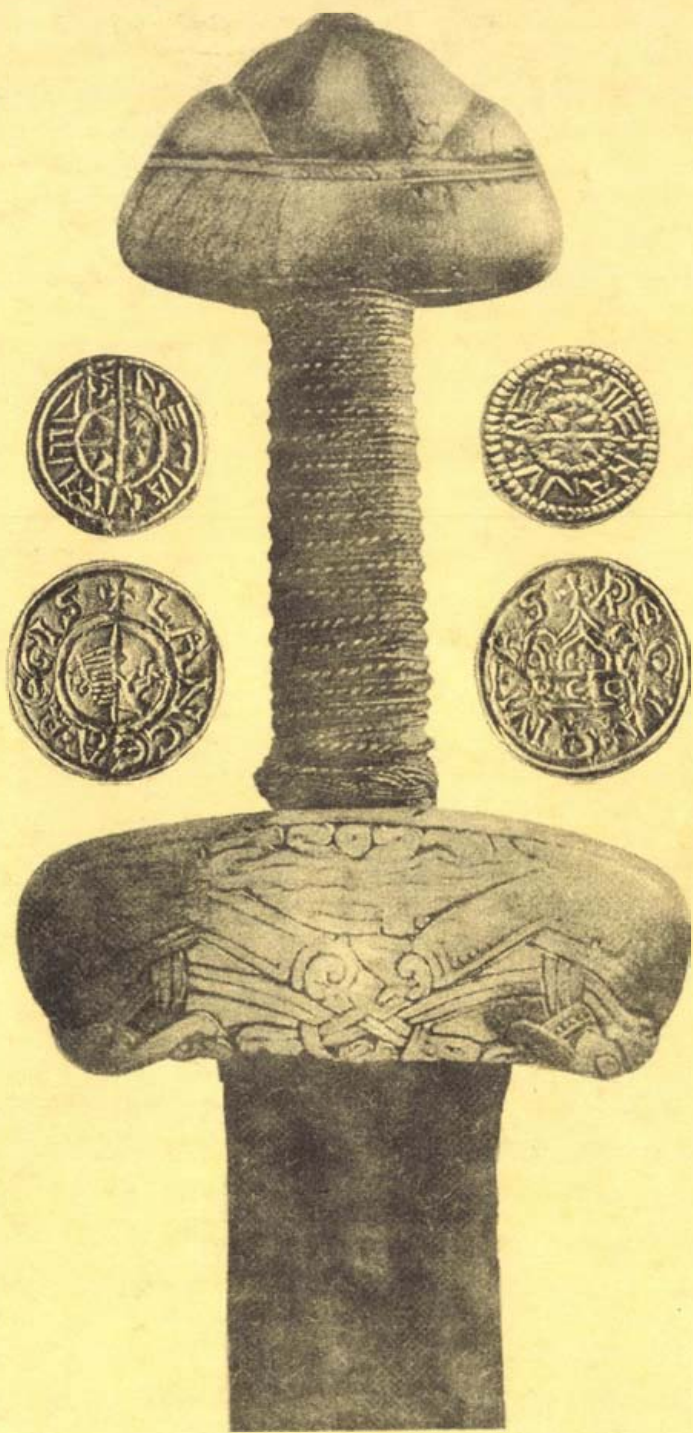
TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
I. GÉZA NAGYFEJEDELEM ÉS KORA.....	2
A NAGYFEJEDelmi SZÉKHely ÁTHelyezése Keletről Nyugatra	2
A Gyulák és Sarolt birtokterülete	2
A Képes Krónika ábrázolásai	3
Szent István Nagyobb Legendájából	3
A Németföldi Altaichi Monostor évkönyvéből	4
Pilgrim Passaui püspök VI. Benedek pápához írott leveléből	5
Szt. Adalbert Prágai püspök életrajzából	6
Merseburgi Thietmar krónikájából	6
Chabannes-i Adémár krónikájából	7
Rodulf Glaber históriájából	7
A Képes Krónika Géza térítő akcióiról	8
Szent István Legendája születéséről	8
A Képes Krónika Szent István születéséről	9
A Veszprémvölgyi görög monostor alapítólevele	9
A Képes Krónika Géza koráról	10
<i>Tata nemzetségéről</i>	10
<i>Héder fiainak nemzetsége</i>	11
<i>A Németországból jövő Vecelin nemzetsége</i>	11
<i>Hont és Pázmány nemzetsége</i>	11
<i>A németországi Hermány nemzetsége</i>	11
ANONYMUS GESZTÁJA	11
A Magyar Államalapításról és előzményeiről	12
II. AZ ÁLLAMALAPÍTÁS DOKUMENTUMAI	14
OKLEVELEK, LEVELEK	14
1001. A PANNONHalmi kiváltságlevél	14
A ZOBORHEGYI APÁTSÁG ALAPÍTÓLEVELÉBŐL, 1002–1006 (?)	16
A Pécsi Püspökség alapítólevele (1009)	16
A Veszprémi Püspökség adománylevele (1009)	17
SZENT ISTVÁN TÖRVÉNYEI	18
ISTVÁN KIRÁLY ELSŐ TÖRVÉNYKÖNYVE (1001 KÖRÜL)	18
ISTVÁN KIRÁLY MÁSODIK TÖRVÉNYKÖNYVE (1030–1038 KÖZÖTT)	25
SZENT ISTVÁN INTELMEI FIÁHOZ, IMRE HERCEGHEZ	27
ÉVKÖNYVEK	33
A HILDESHEIMI ÉVKÖNYVBŐL	33
AZ ALTAICHI ÉVKÖNYVBŐL	34
A POZSONYI ÉVKÖNYVBŐL	34
KRÓNIKÁK	35

A KÉPES KRÓNKA SZENT ISTVÁN RÓL.....	35
WIPO: II. KONRAD CSÁSZÁR TETTEIRŐL.....	38
A KÉPES KRÓNKÁBÓL.....	39
LEGENDÁK.....	40
RÉSZLETEK SZENT ISTVÁN NAGYOBB LEGENDÁJÁBÓL.....	40
HARTVIK PÜSPÖK SZENT ISTVÁN LEGENDASZERKESZTMÉNYÉBŐL.....	44
SZENT IMRE LEGENDÁJÁBÓL.....	52
SZENT GELIÉRT PÜSPÖK NAGYOBB LEGENDÁJÁBÓL.....	54
A ZOBORI SZENT REMETÉK LEGENDÁJÁBÓL.....	61
III. SZENT ISTVÁN ÁLLAMA.....	64
SZENT ISTVÁN EURÓPÁJA.....	64
BEILLESZKEDÉS EURÓPÁBA.....	69
SZENT LÁNDZSA – ISTVÁN HATALMI JELENYE.....	78
IV. EGYHÁZSZERVEZET.....	79
AZ EGYHÁZSZERVEZET KIÉPÍTÉSE.....	79
A PLÉBÁNIA SZERVEZET.....	85
A SZÉKESFEHÉRVÁRI SZÜZ MÁRIA-PRÉPOSTSÁG TEMPLOMA.....	91
A SZÉKESFEHÉRVÁRI SZÜZ MÁRIA TEMPLOM ÁSATÁSAI (1996–1999).....	94
GÖRÖG NYELVŰ MONOSTOROK.....	98
BIZÁNCI KERESZTÉNYSÉG MAGYARORSZÁGON.....	100
A SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLÁS TÁMOGATÁSA.....	105
CHABANNES-I ADÉMÁR KRÓNIKÁJÁBÓL.....	105
RODULF GLABER KRÓNIKÁJÁBÓL.....	106
BERNO APÁT SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ ÍROTT LEVELEBŐL.....	106
ODILO CLUNYI APÁT LEVELE SZENT ISTVÁNHOZ.....	107
V. GAZDASÁG, TÁRSADALOM, ÉLETMÓD.....	109
PÉNZVERÉS.....	109
SZENT ISTVÁN PÉNZEINEK GAZDASÁGI JELENTŐSÉGE.....	112
10–11. SZÁZADI KERESKEDELMŰNK A RÉGÉSZETI LELETEK TÜKRÉBEN.....	116
ÁLLAMALAPÍTÁS KORI SÍRLELETEK.....	126
VI. HADSEREG, HÁBORÚK, VÁRAK.....	128
AZ ALTAICHI ÉVKONYVBŐL.....	128
AZ ÁRPÁDOK KORAI VÁRAI.....	128
VII. KULTÚRA.....	134
A MAGYAR NEVELÉSÜGY KEZDETEI.....	134
<i>Az iskolarendszer megalapozása.....</i>	<i>134</i>
<i>Iskolatípusok.....</i>	<i>135</i>
<i>Latinnyelvűség, magyar nyelvűség.....</i>	<i>136</i>
<i>Egy további „tananyag”.....</i>	<i>137</i>
<i>Az első hazai pedagógiai irat.....</i>	<i>141</i>
<i>Főúri magánnevelők.....</i>	<i>141</i>
<i>„Királytükör”.....</i>	<i>141</i>

<i>Apa–fiú kapcsolat</i>	142
ELSŐ KÖNYVTÁRAINK	144
VIII. MŰVÉSZET	146
MŰVÉSZET SZENT ISTVÁN KORÁBAN	146
KORONÁZÁSI PALÁST	156
IX. SZENT ISTVÁN ÉS SZENT IMRE KULTUSZA	160
SZENT IMRE CSODÁIBÓL	160
A SZENT JOBB TISZTELETE A KÖZÉPKORBAN	161
BIHARI NÉPMONDÁK A SZENT JOBBRÓL	169
SZENT ISTVÁN ALAKJA KÖNYVTÁRSI JELVÉNYEN	169
ÉNEKEK SZENT ISTVÁN TISZTELETÉRE	170
X. ÉLETRAJZI KISLEXIKON	172
XI. IDŐRENDI ÁTTEKINTÉS 970–1038 (1083)	179
XII. BIBLIOGRÁFIAI KALAUZ	181
FORRÁSKIADVÁNYOK	181
LEXIKONOK, SZÓTÁRAK, KRONOLÓGIÁK	182
ÖSSZEFOGLALÓ MŰVEK	182
KÜLPOLITIKA, KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK	184
ÁLLAMSZERVEZET, TÁRSADALOM	184
NEMZETISÉGEK	185
KERESZTÉNY TÉRÍTÉS, EGYHÁZSZERVEZET	185
HADSEREG, HÁBORÚK, VÁRAK	186
IPAR- ÉS KERESKEDELEMTÖRTÉNET	186
KULTÚRA	186
MŰVÉSZET	187
SZENT ISTVÁN KULTUSZA	187
SZÉPIRODALOM	187
TARTALOMJEGYZÉK	189

Szent István kardja. Prága, 1000 körül
Szent István pénzei. XI. sz. első fele